

MỘT SỐ NHIỆM VỤ CẦN QUẢN TRIỆT TRONG CÔNG TÁC BOI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN TRONG CÔNG AN NHÂN DÂN

Vương Thị Ngọc Huệ¹, Hoàng Thị Ái Vân²

Tóm tắt. Công tác bồi dưỡng thường xuyên trong công an nhân dân có vai trò rất quan trọng góp phần trực tiếp nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, chiến sĩ công an, hướng tới mục tiêu xây dựng lực lượng công an nhân dân đến năm 2025 tinh, gọn, mạnh, tạo tiền đề vững chắc, phấn đấu đến năm 2030, xây dựng lực lượng công an nhân dân nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại. Bài viết góp phần xây dựng, làm rõ những lý luận cơ bản về công tác bồi dưỡng thường xuyên trong Công an nhân dân, gồm khái niệm, mục tiêu, đặc điểm, nội dung, các yếu tố ảnh hưởng công tác bồi dưỡng thường xuyên trong công an nhân dân. Trên cơ sở đó, rút ra những yêu cầu cần quản triết khi tổ chức các hoạt động bồi dưỡng thường xuyên trong công an nhân dân.

Từ khóa: Công tác bồi dưỡng thường xuyên, Công an nhân dân.

1. Đặt vấn đề

Trong suốt quá trình xây dựng và phát triển lực lượng CAND hơn 75 năm qua, Đảng ủy công an Trung ương và lãnh đạo Bộ Công an luôn quan tâm đến công tác bồi dưỡng thường xuyên, ban hành nhiều văn bản chỉ đạo công tác này đảm bảo luôn bám sát các nhiệm vụ chính trị và kịp thời triển khai các chủ trương của Đảng, Nhà nước về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Bên cạnh việc đạt được nhiều thành tựu, công tác này còn tồn tại nhiều hạn chế và khó khăn.

Tuy nhiên, trong một khoảng thời gian dài 20 năm trở lại đây, chưa có một đề tài, công trình nào đi sâu nghiên cứu toàn diện về công tác bồi dưỡng thường xuyên trong CAND trong thực tiễn hiện nay. Đặc biệt, xuất phát từ những yêu cầu cấp bách hiện nay nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, chiến sĩ công an đáp ứng đòi hỏi của nhiệm vụ công tác trong tình hình mới, công tác bồi dưỡng thường xuyên trong CAND cần được nghiên cứu.

Nhiệm vụ tiên quyết và quan trọng để thực hiện nghiên cứu về công tác bồi dưỡng thường xuyên trong CAND, nhóm tác giả cần phải hệ thống hóa, xây dựng được hệ thống lý luận cơ bản như khái niệm, nội dung, đặc điểm, các yếu tố ảnh hưởng công tác bồi dưỡng để làm cơ sở cho khảo sát, đề xuất những biện pháp khả thi nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng thường xuyên trong CAND giai đoạn hiện nay.

2. Khái niệm, mục tiêu công tác bồi dưỡng thường xuyên trong Công an nhân dân

Song hành với đào tạo, bồi dưỡng là hoạt động thường xuyên trực tiếp góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ. Có thể hiểu theo những khái niệm phổ biến nhất, như:

Bồi dưỡng là quá trình cập nhật, bổ sung kiến thức, kỹ năng, thái độ để nâng cao năng lực, trình độ, phẩm chất về một lĩnh vực hoạt động mà người được bồi dưỡng đã có một trình độ năng lực chuyên môn nhất định qua một hình thức đào tạo nào đó và thường được xác nhận bằng một chứng chỉ. Bồi dưỡng nhằm tăng thêm trình độ, năng lực hoặc phẩm chất về một lĩnh vực hoạt động đáp ứng yêu cầu công việc đặt ra.

Ngày nhận bài: 10/07/2022. Ngày nhận đăng: 25/08/2022.

¹Học viện An ninh Nhân dân; e-mail: vuonghue169@gmail.com

²Học viện Quản lý Giáo dục; e-mail: aivan.hoang98@gmail.com

Bồi dưỡng là quá trình cập nhật những kiến thức còn thiếu hoặc đổi mới những kiến thức đã lạc hậu, bổ sung thêm những kỹ năng, kỹ xảo chuyên môn, củng cố năng lực hoạt động nghề nghiệp theo các chuyên đề thích hợp, giúp cho con người hệ thống lại, kiểm nghiệm lại những kiến thức đã được học từ trước, đối chiếu so sánh với những kinh nghiệm cuộc sống đã trải qua để đúc rút ra những phương pháp, cách thức hoạt động mới để trở lại làm việc một cách có hiệu quả hơn. Kết quả quá trình bồi dưỡng phụ thuộc rất nhiều vào việc lựa chọn nội dung bồi dưỡng, tổ chức thực hiện chương trình phù hợp với đối tượng được bồi dưỡng, với nhu cầu công tác và khả năng biến kiến thức thành năng lực hoạt động của người học[6].

Mục tiêu bồi dưỡng thường xuyên đối với cán bộ trong CAND là nhằm củng cố kiến thức nền tảng, trang bị những kiến thức cơ bản mới về đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, những chủ trương, nhiệm vụ, giải pháp mới của Đảng ủy Công an Trung ương và Bộ Công an về bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội và xây dựng lực lượng CAND; cập nhật tình hình, trang bị các kỹ năng nghiệp vụ, kỹ năng lãnh đạo chỉ huy hướng tới nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ Công an cũng như hiệu quả công tác.

Đảm bảo mọi cán bộ, chiến sĩ CAND đều được bồi dưỡng thường xuyên để đáp ứng đúng theo chức danh tiêu chuẩn từng vị trí công tác, hướng tới mục tiêu cao hơn, tổng quát hơn là tạo nên hình mẫu người Công an Việt Nam với đầy đủ phẩm chất và năng lực đáp ứng yêu cầu của cuộc đấu tranh bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự an toàn xã hội.

Có thể thấy mục tiêu bồi dưỡng thường xuyên của lực lượng CAND hướng tới 3 mục tiêu chính:

(1) Trang bị, bổ sung, cập nhật kiến thức, kỹ năng, thái độ chuyên môn nghiệp vụ cần thiết để nâng cao hiệu quả công việc;

(2) Tạo điều kiện, làm giảm thời gian làm quen với vị trí công tác mới trong các trường hợp bổ nhiệm, luân chuyển, điều động;

(3) Trang bị những kiến thức, kỹ năng cần thiết để cán bộ đáp ứng được các tiêu chuẩn của chức danh được bố trí hoặc đáp ứng các yêu cầu tương lai về tiêu chuẩn cán bộ mà cơ quan, đơn vị có nhu cầu sử dụng cán bộ đặt ra.

3. Nội dung công tác bồi dưỡng thường xuyên trong Công an nhân dân

Xuất phát từ tính đặc thù riêng biệt của lực lượng CAND yêu cầu cao về chất lượng lao động cũng như đáp ứng yêu cầu về chuyên môn sâu ở nhiều lĩnh vực công tác. Nội dung các chương trình bồi dưỡng trong CAND không chỉ nhằm xây dựng, bồi dưỡng các phẩm chất chính trị, tiêu chuẩn đạo đức, lối sống, tác phong chính quy, mẫu mực, tinh thần tích cực, chủ động, lối sống trong sạch, lành mạnh mà còn trang bị những kiến thức đặc trưng cho hoạt động tinh thần, phương pháp tư duy biện chứng duy vật cùng hệ thống kỹ năng hiện thực hóa những kiến thức đã tiếp thu được vào thực tiễn ở mức độ chuyên sâu, hiểu biết và thành thạo các kỹ năng phục vụ thực tiễn công tác, chiến đấu.

Các đối tượng bồi dưỡng trong lực lượng CAND đã được đào tạo cơ bản trong các trường CAND hoặc các trường ngoài ngành nên việc học tập bồi dưỡng đối với họ là để nâng cao tay nghề, bổ sung cập nhật kiến thức nghiệp vụ và các kiến thức chính trị, xã hội khác, hoặc chuẩn bị kiến thức để chuyển đổi, bố trí lại vị trí công tác, hoặc chuẩn bị kiến thức để đề bổ nhiệm vào cương vị lãnh đạo, chỉ huy nhất định.

Nội dung bồi dưỡng thường xuyên trong CAND chú trọng hệ thống lại một số kiến thức cơ bản và chủ yếu là bổ sung, cập nhật kiến thức theo yêu cầu của tình hình mới, nhiệm vụ mới, bao gồm tổng hợp những kiến thức về chính trị, pháp luật, về chuyên môn, nghiệp vụ, về lãnh đạo, quản lý và những vấn đề cần thiết khác, có tính chất sát với thực tiễn, được cập nhật liên tục.

Nội dung bồi dưỡng bao gồm:

Kiến thức lý luận chính trị;

Kiến thức pháp luật liên quan đến công tác Công an;

Kiến thức chuyên môn, nghiệp vụ Công an;

Kiến thức quốc phòng và an ninh;

Kiến thức về quân sự, võ thuật, điều lệnh CAND;

Kiến thức, kỹ năng quản lý nhà nước; lãnh đạo chỉ huy, tham mưu chiến lược;

Kiến thức khoa học công nghệ, kinh tế - xã hội; hội nhập quốc tế có liên quan đến công tác Công an;

Tiếng dân tộc; tin học; ngoại ngữ.

4. Đặc điểm công tác bồi dưỡng thường xuyên trong Công an nhân dân

Công tác bồi dưỡng thường xuyên trong CAND có một số đặc điểm sau:

Đối tượng chính là đội ngũ cán bộ, chiến sĩ CAND đang công tác thực tế (thành phần đa dạng về chuyên môn, độ tuổi, thâm niên công tác, cấp bậc hàm, về địa bàn, phạm vi công tác...);

Bồi dưỡng hướng tới hiệu quả công việc thực tế theo cấp bậc chức vụ và nghiệp vụ chuyên môn công tác trong môi trường của lực lượng vũ trang với hệ thống điều lệnh có kỷ cương, kỷ luật;

Nội dung chương trình bồi dưỡng được xây dựng theo hướng chất lượng, chuyên sâu, dạy phương pháp luận chung và yêu cầu phát huy tính tích cực, chủ động của người học;

Đội ngũ cán bộ tham gia giảng dạy phải là các chuyên gia, các nhà khoa học, các nhà giáo dục, nhà lãnh đạo, quản lý có nhiều kinh nghiệm công tác và nghiên cứu chuyên sâu về từng lĩnh vực từ các cơ quan, đơn vị trong và ngoài lực lượng CAND.

Đây là những đặc điểm xuyên suốt, chi phối việc xây dựng mục tiêu, nội dung, yêu cầu của công tác bồi dưỡng cán bộ thường xuyên của lực lượng CAND.

5. Yếu tố ảnh hưởng công tác bồi dưỡng thường xuyên trong Công an nhân dân

5.1. Nhiệm vụ bảo vệ An ninh quốc gia và bảo đảm trật tự an toàn xã hội ngày càng nặng nề, đặt ra nhiều thành thức

Về dự báo tình hình thế giới, Văn kiện đại hội XIII cho thấy thế giới đang trải qua những biến động to lớn, diễn biến rất nhanh chóng, phức tạp, khó dự báo. Hòa bình, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn, song đang đứng trước nhiều trở ngại, khó khăn; cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn, xung đột cục bộ tiếp tục diễn ra dưới nhiều hình thức, phức tạp và gay gắt hơn, làm gia tăng rủi ro đối với môi trường kinh tế, chính trị, an ninh quốc tế. Toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tiếp tục tiến triển đang bị thách thức bởi sự cạnh tranh ảnh hưởng giữa các nước lớn và sự trỗi dậy của chủ nghĩa dân tộc cực đoan. Các nước đang phát triển, nhất là các nước nhỏ đứng trước nhiều khó khăn, thách thức mới. Những vấn đề toàn cầu như: bảo vệ hòa bình, an ninh con người, thiên tai, dịch bệnh, an ninh xã hội và an ninh phi truyền thống, nhất là an ninh mạng, biến đổi khí hậu, nước biển dâng, ô nhiễm môi trường...tiếp tục diễn biến phức tạp.

Về tình hình trong nước: Năm năm tới, Việt Nam hội nhập quốc tế sâu, rộng hơn và sẽ phải thực hiện đầy đủ, hiệu quả các cam kết khi tham gia các hiệp định thương mại tự do thế hệ mới. Nền kinh tế phát triển chưa bền vững, còn nhiều hạn chế, yếu kém đứng trước nhiều khó khăn, thách thức mới do tác động của đại dịch và khủng hoảng kinh tế toàn cầu gây ra. Bốn nguy cơ mà đảng ta đã chỉ ra còn tồn tại, có mặt còn gay gắt hơn. Nguy cơ tụt hậu, rơi vào bẫy thu nhập trung bình còn lớn...Tham nhũng, lãng phí, quan liêu, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ cũng như những mâu thuẫn xã hội còn diễn biến phức tạp. Các thế lực thù địch tiếp tục tăng cường chống phá Đảng, NN và đất nước ta

Tình hình tội phạm hình sự còn diễn biến phức tạp, tính chất tinh vi, có tổ chức, táo bạo, sử dụng vũ khí nóng, gây nhiều vụ án nghiêm trọng và đặc biệt nghiêm trọng. . . các vi phạm pháp luật về môi trường diễn ra phổ biến trên mọi lĩnh vực, địa bàn; tội phạm về ma túy có nhiều phương thức thủ đoạn tinh vi, xảo quyệt với quy mô lớn hơn và liên kết rộng hơn giữa các tổ chức phạm tội ở trong và ngoài nước, các cơ sở sản xuất ma túy của tội phạm chuyển về gần biên giới Việt Nam, hoạt động mạnh mẽ, liều lĩnh.

5.2. Xu thế phát triển cách mạng công nghệ ở Việt Nam, cuộc cách mạng khoa học công nghệ 4.0

Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4, nhất là công nghệ số phát triển mạnh mẽ, tạo đột phá trên nhiều lĩnh vực tạo ra cả thời cơ và thách thức đối với mọi quốc gia, dân tộc. Những tiến bộ của khoa học, công nghệ được ứng dụng nhanh, rộng rãi vào mọi mặt của đời sống kinh tế, xã hội đòi hỏi cán bộ Công an ngày càng phải làm việc với cường độ cao hơn, yêu cầu khả năng thích ứng ngày càng mau lẹ, học tập nâng cao trình độ đáp ứng yêu cầu công tác, chiến đấu trở thành nhu cầu bức thiết của mỗi cán bộ Công an.

Bồi dưỡng trở thành một loại hình giáo dục thường xuyên rất quan trọng, tháo gỡ được nhiều vướng mắc, giải quyết được nhiều vấn đề mà các hình thức giáo dục khác không thể giải quyết được. Hoạt động bồi dưỡng có thể được thực hiện ở ngay tại đơn vị cán bộ Công an làm việc nhưng việc bồi dưỡng sẽ đem lại hiệu quả lớn hơn nếu được thực hiện ở các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng. Điều này sẽ tạo ra áp lực không hề nhỏ cho công tác bồi dưỡng thường xuyên trong CAND, đòi hỏi công tác bồi dưỡng thường xuyên phải linh hoạt, đổi mới không ngừng nhằm đảm bảo chất lượng, góp phần đáp ứng yêu cầu thực tiễn thực hiện nhiệm vụ chính trị của lực lượng Công an.

Đặc biệt với lộ trình xây dựng Chính phủ điện tử, hướng tới Chính phủ số, kinh tế số và xã hội số, Bộ Công an được Thủ tướng Chính phủ giao triển khai 02 dự án công nghệ thông tin lớn là Dự án Cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư và Dự án sản xuất, cấp và quản lý Căn cước Công dân. Nhu cầu bồi dưỡng nâng cao kiến thức về công nghệ thông tin chuyên sâu để đảm bảo năng lực quản trị, vận hành và làm chủ hệ thống cho cán bộ Công an thuộc hệ lực lượng Cảnh sát Quản lý hành chính về trật tự xã hội là rất lớn, nhất là đối với số cán bộ, chiến sĩ được điều động về Công an xã chưa qua đào tạo chuyên ngành.

5.3. Yêu cầu nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, chiến sĩ trong Công an nhân dân

“Bộ tinh, tinh mạnh, huyện toàn diện, xã bám cơ sở” là nội dung có nội hàm rất toàn diện, không chỉ là tiêu chí về tổ chức bộ máy ở 4 cấp Công an mà còn thể hiện các tiêu chuẩn, yêu cầu về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, về đội ngũ cán bộ, trong đó yêu cầu đội ngũ cán bộ phải có đủ năng lực và điều kiện để thực hiện các mặt công tác nghiệp vụ Công an theo nhiệm vụ, vị trí công tác được phân công. Do đó nhu cầu mở các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ nhằm nâng cao trình độ cán bộ trong CAND, tạo nguồn bổ nhiệm cán bộ đáp ứng tiêu chuẩn vị trí công tác sẽ tiếp tục tăng cao.

Đặc biệt, với quy mô triển khai số lượng lớn công an chính quy xuống địa bàn nông thôn, việc bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho lực lượng này trở thành yêu cầu tất yếu đặt ra hiện nay (mục tiêu đặt ra là 100% cán bộ Công an chính quy trước khi được điều động đảm nhiệm chức danh Công an xã, thị trấn, tuy nhiên hiện còn khoảng 8000 cán bộ Công an xã, thị trấn chính quy chưa được bồi dưỡng cũng như chưa đáp ứng được nhu cầu mở các lớp bồi dưỡng tiếng dân tộc, ngoại ngữ các nước chung biên giới và phong tục tập quán đồng bào dân tộc thiểu số của Công an các đơn vị, địa phương [7]).

6. Quán triệt một số nhiệm vụ trong công tác bồi dưỡng thường xuyên trong Công an nhân dân thời gian tới

6.1. Công tác bồi dưỡng thường xuyên cán bộ trong lực lượng Công an nhân dân

Luôn gắn với việc tổ chức triển khai những chủ trương, chính sách lớn của Đảng, Nhà nước và của Bộ Công an trong lĩnh vực bảo vệ ANTT.

Công tác bồi dưỡng thường xuyên trong CAND dù ở bất cứ quy mô nào, hình thức tổ chức nào đều phải tiến hành theo một quy trình thống nhất, đó là: Xác định mục tiêu, đối tượng bồi dưỡng; xác định quy mô, thời gian bồi dưỡng; xây dựng chương trình, nội dung bồi dưỡng và xác định hình thức, phương pháp bồi dưỡng. Quá trình này phải đảm bảo diễn ra một cách khoa học, khách quan, chính xác, thận trọng, tỷ mỉ, tránh thái độ tùy tiện, bảo thủ, nóng vội.

6.2. Bồi dưỡng thường xuyên cán bộ phải gắn với công tác quy hoạch

Bồi dưỡng, đề bạt, bổ nhiệm, bố trí, luân chuyển cán bộ, bảo đảm cho công tác này thực sự có hiệu lực, có tính kế thừa và tính liên tục trong đội ngũ cán bộ, mới thực sự nâng cao chất lượng cán bộ CAND. Nếu

quá trình bồi dưỡng thường xuyên không đạt yêu cầu sẽ gây khó khăn cho công tác tổ chức và bố trí sử dụng cán bộ; ngược lại, nếu việc tổ chức và sử dụng cán bộ không tốt, không sử dụng cán bộ đúng với chức danh, chuyên môn được đào tạo, bồi dưỡng thì quá trình bồi dưỡng sẽ là lãng phí, vô ích. Vì vậy, bồi dưỡng thường xuyên và tổ chức, bố trí sử dụng cán bộ phải luôn đi đôi với nhau, là hai mặt của chủ trương công tác cán bộ thống nhất của Đảng.

Khi xây dựng quy hoạch bồi dưỡng thường xuyên cán bộ cần xác định rõ mục tiêu quy hoạch, xác định tiêu chuẩn về phẩm chất và năng lực, đánh giá, phân loại cán bộ, lập các kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, đề bạt, bổ nhiệm... Khi đã có quy hoạch thì phải căn cứ vào đó mà kết hợp, bồi dưỡng kiến thức ở trường với rèn luyện trong thực tế, bồi dưỡng, đào tạo từ thấp đến cao, giao từ việc đơn giản đến phức tạp, khó khăn để cán bộ tự rèn luyện và trưởng thành vững chắc. Căn cứ vào quy hoạch, cần theo dõi, kiểm tra thường xuyên, động viên để cán bộ không ngừng phấn đấu vươn lên.

7. Kết luận

Trong xây dựng, phát triển lực lượng công an nhân dân, công tác bồi dưỡng trong công an nhân dân là hoạt động được tổ chức thường xuyên. Đó là quá trình cung cấp, bổ sung những kiến thức, kinh nghiệm, kỹ năng, phương pháp công tác chuyên môn tùy thuộc vào mục đích, yêu cầu đặt ra đối với từng loại đối tượng. Với những đặc trưng nghề nghiệp và môi trường công tác đặc biệt, nguồn nhân lực của lực lượng công an nhân dân chủ yếu hình thành từ các trường Công an; ngay cả những cán bộ Công an được tuyển dụng từ các ngành khác hoặc từ các trường học ngoài ngành cũng cần phải được đào tạo, bồi dưỡng, bổ sung kiến thức chuyên ngành tối thiểu mới có thể đảm nhận được các vị trí công tác trong bộ máy của lực lượng Công an.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Công an, Đề án Tổ chức lại công tác huấn luyện, bồi dưỡng và sắp xếp hệ thống Trung tâm huấn luyện và bồi dưỡng nghiệp vụ trong CAND tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả
- [2] Đảng CSVN, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, XIII, Nxb Chính trị quốc gia, HN, 2016, 2021
- [3] Đảng CSVN, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, XIII, Nxb Chính trị quốc gia, HN, 2016, 2021
- [4] Đảng ủy CATW, Nghị quyết số 17-NQ/ĐUCA, ngày 28/10/2014 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo trong Công an nhân dân
- [5] Thông tư số 69/2019/TT-BCA ngày 9/12/2019 quy định về bồi dưỡng thường xuyên trong Công an nhân dân
- [6] Kiều Cao Tâm, “Những giải pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng chức danh lãnh đạo, chỉ huy Công an nhân dân”, Mã số SL.2005.T41.129, Hà Nội, tháng 12/2006, tr. 18.
- [7] Kỷ yếu Hội nghị Tổng kết công tác giáo dục, đào tạo năm 2021 và triển khai công tác giáo dục, đào tạo năm 2022 trong CAND, Hà Nội, 2021, tr. 65.

ABSTRACT

Some tasks to be considered in regular professional development for people's public security

Regular training in the People's Public Security Forces plays a very important role, directly contributing to improving the quality of police officers and soldiers, towards the goal of building a people's police force by 2025 who is compact and strong, creating a solid premise, striving to 2030, building a revolutionary, regular, elite and modern people's police force. The article contributes to building and clarifying the basic theories of regular training in the People's Police, including the concept, objectives, characteristics, content, and factors affecting the regular training work in the People's Public Security. On that basis, draw out the requirements that need to be thoroughly grasped when organizing regular training activities in the people's police force.

Keywords: Regular training, People's Public Security.